Plan for eit godt psykososialt barnehagemiljø i Prestagardskogen FUS

Innleiing

Målet med denne planen er at Prestagardskogen FUS barnehage skal arbeida systematisk med å fremja eit trygt, godt og inkluderande barnehagemiljø i tråd med krav i barnehagelova. Planen er ein del av barnehagane sitt internkontrollsystem for å sikra ivaretaking av krav i §§ 41, 42 og 43.

Prestagardskogen FUS har over lengre tid hatt fokus på arbeidet med utvikling av eit trygt, godt og inkluderande barnehagemiljø. Dette ved deltaking i barnehagebasert utviklingsarbeid som «Class og TIK», og i den nasjonale satsing «Eit inkluderande barnehage- og skulemiljø».

Stord kommune og Prestagardskogen FUS nyttar verktøyet Betre tverrfagleg innsats (BTI) ved uro for barn si utvikling og trivsel. Dette verktøyet skal vera med å bidra til at barna får den hjelpa dei har rett på.

Lovpålagte føringar i barnehagelova:

§1 Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering

§41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid:

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Videre står det i § 41, andre ledd at barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna. Verdigrunnlaget til barnehagen skal gjennomsyra barnehagens innhald, der alle barn skal oppleva eit trygt og godt barnehagemiljø.

Alle som arbeider i barnehagen har ifølge barnehagelov §42 aktivitetsplikt, ei plikt i å sikra at barnehagebarn har eit trygt og godt psykososialt barnehagemiljø og ei skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider i barnehagen krenker eit barn.

Omgrep:

Kva er krenking og mobbing?

Lov om barnehagar § 41 seier at krenking til dømes er utestenging, mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Dei vaksne i barnehagen skal ha kunnskap om kva dei har ansvar for i høve arbeidet med utvikla eit godt psykososialt miljø, og kva aktivitetsplikta inneber. Det er viktig at ein tidlig greier å identifisere barn som utsettes for vedvarende negative handlinger i barnegruppen, og som har problemer med å forsvare seg mot dette. (Pål Roland)

Psykososialt barnehagemiljø:

Alle som arbeider i barnehage har plikt til å sikra at barna har eit trygt og godt barnehagemiljø. Prestagardskogen FUS barnehage sikrar dette mellom anna ved at me har system for at dei tilsette fylgjer med/observerer korleis barna har det, og undersøkjer dersom ein får kjennskap til, eller mistanke om at eit barn opplever å ikkje ha det trygt og godt.

Det er alltid barnets eller foreldrenes opplevelse som tas tak i. Barnehagen skal aldri definere foreldrenes eller barnas opplevelse.

Førebyggjande arbeid;

Barnehagane er pålagt å arbeida førebyggjande med haldningar i høve krenking og mobbing både hjå dei tilsette og hjå barna. FN sin barnekonvensjon seier at barn skal «beskyttes mot enhver form for diskriminering». For å nå dette målet må dei vaksne vera aktivt til stades der barna er gjennom heile dagen; Under måltida, i leiken ute og inn, i garderobesituasjon og alle overgangar. Jmf årsplanen om FUS holdninger.

Språkleg kompetanse: Å setja ord på eigne tankar, opplevingar og kjensler er ein viktig språkleg kompetanse. . «Det er alltid den vaksne som har ansvar for relasjonane i barnehagen – alltid, utan unntak» (Lund & Helgeland 2016). Prestagardskogen FUS jobber aktivt med språk og barns språkutvikling. Jmf Årsplanen.

Sosial kompetanse:

Barn treng sosial kompetanse for å leika og vera saman. Trygge barn kan fortelja kva dei meiner og vil, samtidig som dei kan setja seg inn i andre sine behov og kjensler.

Ein seier at dei fem viktigaste dugleikane barn må meistra for å visa sosial kompetanse er: Samarbeid, sjølvkontroll, sjølvhevding, ta ansvar og empati.

Stimulering av sosial dugleik er viktig gjennom heile barnehagetida, men dei siste åra i barnehagen skil seg ut sidan barna då har større moglegheit til å setja ord på og reflektera over sosiale situasjonar. Barnegrupper med høg sosial kompetanse vil kunna bidra til trivsel for alle, og vera med å førebyggja mobbing og utestenging i barnehage og skule. Sjølv om det alltid er dei vaksne som har det overordna ansvaret for barna sin tryggleik og trivsel, så er sosial kompetanse hjå det enkelte barnet også eit viktig utgangspunkt for å skapa gode læringsmiljø både i barnehage og skule.

Sosial kompetanse handlar om å lukkast i å omgå andre, turtaking, kompromisse, løysa konfliktar og bli einig. Det handlar om å vera del av eit fellesskap, samarbeid, og læra å ta omsyn til andre sine meiningar. Sosial kompetanse gjer at ein lettare meistrar stress og motgang. Empati, sjølvsikkerheit og problemløysing er nokre av dei viktigaste elementa i førebygging av mobbeåtferd (Idsøe & Roland).

I det daglege samspelet med andre lærer barn korleis dei skal vera med kvarandre. Det er difor viktig å vurdera kvaliteten på ulike former for leik, samspel og aktivitetar. Når barn strevar i det sosiale samspelet, treng dei hjelp

og støtte frå dei vaksne. Barnehagane arbeidar for at barn skal utvikle prososial åtferd, å hjelpa andre barn, hjelpe vaksne, dele med andre barn, oppmuntrar andre, har eit positivt kroppsspråk i samspel med andre.

Eit barn som strevar treng handlingsalternativ så det kan utvikla nye strategiar som er meir hensiktsmessige. Dei vaksne må skildra ønska åtferd. Barn som strevar med å tolka og forstå det sosiale samspelet, treng vaksne som kan omsetja det til dei. Slik kan dei forstå andre – og læra å setja ord på eigne tankar og opplevingar.

Dei vaksne er både tilsette i barnehagen og føresette.

I Rammeplan for barnehagen, kap. 5, står det fylgjande om samarbeid mellom heimen og barnehagen: «Samarbeidet mellom heimen og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldra og barnehagepersonalet har eit felles ansvar for at barnet skal trivast og utvikle seg». **Organisering** Ved å organisera barna i små grupper deler av dagen, får personalet ein tettare relasjon til barna. Barna får også eit meir tilpassa tilbod med utgangspunkt i eigne behov. Arbeid med barn i små grupper gjer at personalet lettare fangar opp signal frå barna, og slik kan støtta og arbeida med den språklege og sosiale utviklinga deira. I tråd med krav i Rammeplanen utarbeidar barnehagane eigne planar som konkretiserer det førebyggjande arbeidet.

> Dei tilsette i Prestagardskogen FUS barnehage skal kjenneteiknast som glødande, skapande og eit tilstedeværande personale. Dei skal ha eit glødande engasjement som er med på å skapa gode omsorgs – og læringssituasjonar,
> og dei er tilstedeværande i samhandling og samspel med barn.
> Årsplanen 2022

Eit godt psykososialt barnehagemiljø

Barnehagane skal arbeida systematisk med språk, sosial kompetanse og organisering, disse komponentar er bidragande faktorar til at barnehagane lagar eit godt psykososialt barnehagemiljø. Å systematisk arbeida med og observera barns humør, bevisstheit rundt følelsar, sjølvregulering, dominans, kommunikasjonsstil, leikeferdigheiter og reaksjonar ved motstand bidreg til kontinuerleg utvikling av, og bevisstgjering av barnehagens psykososiale miljø og arbeid.

Korleis avdekka mobbeåtferd og gjentakande krenkingar

- Barnesamtalar – ein til ein eller i gruppe
- Nært og opent samarbeide med alle foreldra.
- Ha forventing til foreldra om at dei framsnakkar alle born.
- Fokus på framsnakking og offtentlig rosing og positivt klima i mellom vaksne og vaksne og born.
- Personale som er til stade, som leikar og som samtalar med barna om korleis dei har det

- Dele borna inn i lekegrupper, mindre grupper så ofte det let seg gjera.
- Fokus på vennskap
- Vaksne som speilar barna kjensler. Tuning into kids.
- Miljøobservasjon av Class observatør
- Observasjon og kartlegging av barn/barnegruppa og miljøet i barnehagen utføres av alle ansatte.

Prosedyrar når barn ikkje har eit godt psykososialt barnehagemiljø

Dersom det vert avdekka at eit barn ikkje har eit trygt og godt barnehagemiljø, og eit barn opplever gjentakande krenkingar eller mobbeåtferd, har barnehagen plikt til å undersøkja og setja inn tiltak. Oppfølging skal dokumenterast i stafettloggen i BTI-rettleiaren i samarbeid med og med samtykke av føresette. Oppfølginga skal resultera i tiltaksplanar (vedlegg1) på individ- og gruppenivå, prøvast ut og evaluerast/justerast. Det er både barn som mobbar og barn som blir mobba som skal følgjast opp.

Dei vaksne må ha kunnskap om at barn som vert krenka ikkje skal ha ansvar for det. Personalet må også skilja mellom person og handling. Det er handlinga som er uakseptabel, ikkje personen. For å kunna arbeida førebyggjande, må dei vaksne kjenna barna, og vita kven av dei som kan vera ekstra sårbare og lettare utsett for krenkingar og mobbing eller utøva mobbing.

Barnesamtalar (vedlegg)

I BTI verktøyet på Stord.kommune.no finn ein tips til samtale med barn når ein har uro/bekymring knytt til enkeltbarn. Det er i tillegg utarbeida ein prosedyre for gjennomføring av barnesamtalar (vedlegg4). Den vert brukt individuelt eller i gruppe. Den som gjennomfører ein slik samtale, bør vera ein person barnet er trygg på, og samtalen gjennomførast

Vedlegg:

1. Tiltaksplan
2. Mal for referat

TILTAKSPLAN NÅR MOBBING SKJER	NR: 5.3.2

Det skal skrives referat fra alle møter (5.3.3)

TILTAK	ANSVAR	GJENNOMFØRT SIGN./DATO
PERSONALET Observasjoner ang. mobbing skal tas opp i hele personalgruppen på avdelingsmøter eller personalmøter. Den som har observert mobbing skal beskrive så konkret som mulig hva som har skjedd. Hvordan forholdt de voksne seg? Bli enig om tiltak videre	Daglig leder er ansvarlig i samarbeid med den som har observert situasjonen.	

BARNA Snakk med barna om det som har skjedd. Be barna komme med forslag til hva som kan gjøres med situasjonen. Sammenfatt barnas forslag til det personalet har kommet frem til.	Pedagogisk leder er ansvarlig på sin avdeling. Daglig leder er overordnet ansvarlig.	
FORELDRE Foreldrene til den som blir mobbet og til den/de som mobber innkalles til et møte der de blir informert og tatt med på råd. DL skal alltid være med på møtet. Det skal opprettes stafettlogg, dersom forldrene godkjenner dette.	Pedagogisk leder på aktuell avdeling. Daglig leder er overordnet ansvarlig.	

EVALUER
• Evaluer etter 1 mnd.
  • Samtal med barna.
  • Skriftlig informasjon eller samtale med
	Pedagogisk leder på aktuell avdeling.
	Daglig leder er	

foreldrene. • Eventuelt videre tiltak. • Ny evaluering etter 6 mnd, evt videre tiltak.	overordnet ansvarlig.	

Kopiering ulovlig

REFERAT FRA MØTER VEDRØRENDE MOBBING	**NR: 5.3.3**

Skjemaet skal oppbevares i barnets mappe (evt. kopi til foreldre).

Dato:

Tilstede på møtet var: Dato for

oppfølgingsmøte:

SAKSBESKRIVELSE	TILTAK	ANSVAR

....

underskrift ansatt underskrift ansatt

....

underskrift foreldre underskrift foreldre

Kopiering ulovlig

Barnesamtaler
Mal

Barnesamtaler

Dato:

Barnets navn:

Barnehagelærer som gjennomførte samtalen:

Introduksjon til samtalen

(Dette er et forslag. Tilpasses hver enkelt barnehage, bruk dialektord der det passer))

Hvordan du har det i barnehagen vår.

Har du lyst til å fortelle meg om det?

Kopiering ulovlig

Jeg har noen spørsmål som jeg håper at du vil svare på.

Før vi begynner kan du godt ta litt frukt, vil du ha vann også? Det har jeg lyst på og!

Hva liker du å gjøre i barnehagen?

Hvem er det gøy å leke med?

Har du venner i barnehagen?

Hva er en venn egentlig?

Er det noen som ikke har venner i barnehagen? (tror du)

Liker du best å leke inne eller ute? (Hvorfor/hvorfor ikke)

Er det noe som er veldig morsomt (ekstra bra) i barnehagen?

Er det noe som er kjedelig i barnehagen?

Liker du å være i samlingene? (Hvorfor/hvorfor ikke)

Liker du å være med i 5 årsgruppa? (andre type grupper) (bruk barnehagens betegnelse) (Hvorfor/hvorfor ikke)

Liker du å gå på tur med barnehagen?(hvorfor/hvorfor ikke)

Blir du mobbet eller ertet av noen i barnehagen? (barn/voksne)

Mobber eller erter du noen?

Hvem av de voksne vil du helst være sammen med? (Hvorfor)

Kopiering ulovlig

Hvem får du trøst av?

Er det noen voksne som du kan leke med?

Er det noe du har lyst til å gjøre i barnehagen som du ikke får lov til?

Gleder du deg til å gå i barnehagen?

Får du være med å bestemme noe i barnehagen?

Når du skal spise, kan du sitte ved siden av den du vil? (Har du det hyggelig/koselig/gleder du deg til å spise)

Må du vente mye?

Finner de voksne på spennende ting som dere kan gjøre? (Alle, noen, ingen, hvem)

Hvordan skulle du ønske det hadde vært i barnehagen?

Barnehagelærers oppsummering av samtalen